

Ds. P van der Bijl 1910-1995

Nadat we de afgelopen tijd een heel aantal Chr. Ger. predikanten wat hebben leren kennen zullen er wel zijn onder de ouderen met de vraag waarom er nog niets is geschreven over het leven ds. P van der Bijl. Dit is goed opgemerkt. We mogen deze predikant zeker niet vergeten. Ook omdat hij in een moeilijke periode de eerste predikant mocht worden in onze gemeente. Omdat er weinig in boeken over hem te vinden is werd het telkens uitgesteld. In een aantal boeken is toch wel over hem geschreven. Gelijktijdig zullen we ook iets lezen over de bijzondere begintijd van onze gemeente.

Op 21 juni 1910 werd er een jongetje geboren in Nieuw-Lekkerland. Hij kreeg de naam Pieter van der Bijl. Zijn ouders verhuisden met 12 kinderen naar Sliedrecht. Pieter was toen 5 jaar oud. Het gezin ging naar de kerk bij ds. J.A Riekel. Reeds op jonge leeftijd mocht Pieter de Heere al lief hebben. Hij ging naar de ULO en werd vervolgens timmerman op een scheepswerf. Daar werkte ook zijn vader en een broer van hem. Er kwam een begeerte in zijn hart om predikant te worden en Gods woord te verkondigen.

Van 1932 tot 1940 studeerde hij te Apeldoorn en kreeg les van de hoogleraren Prof. P.J.M de Bruin en Prof. G. Wisse. Hij kreeg verkering met Krijntje Wilhelmina van Wijngaarden, met wie hij vele jaren verkering heeft gehad. (bijna 10 jaar). Studenten aan de Theologische School mochten in hun studententijd niet trouwen!. Als kandidaat mocht hij een beroep aannemen naar de gemeente Barendrecht. Intrede deed hij op 3 oktober 1940 uit Efeze 6 vers 19 en 20: En voor mij, opdat mij het Woord gegeven worde in de opening mijn monds met vrijmoedigheid om de verborgenheid van het evangelie bekend te maken. Het is geen eenvoudige tijd waarin ds. van der Bijl in Barendrecht werkt. De Duitse adelaar heeft zijn klauwen gezet in de Nederlandse leeuw. Een heel benauwde tijd voor wie dit meegemaakt heeft. Eind 1945 krijgt hij een beroep naar de gemeente Katwijk aan zee. Het is eigenlijk een gemeente in oprichting. Eerst iets over het ontstaan van onze gemeente.

In Katwijk waren er in die tijd 2 belangrijke kerkgenootschappen. De Nederlandse Hervormde kerk, ook wel de "grote kerk" genoemd en de Gereformeerde kerk, ook wel de "kleine kerk" genoemd. Bijna iedereen was

wel lid van 1 van deze 2 kerken. Toch waren er mensen, die zich niet konden vinden in de prediking die vanaf de kansels tot hen kwam. Het was ook weer niet vrijzinnig, maar de gereformeerde bond was in Katwijk nog niet vertegenwoordigd. De prediking was confessioneel. Ook in Katwijk waren er die een schriftuurlijk- bevindelijke prediking wilde horen. Er werd veelal wel gepreekt wat gekend moest worden, maar het *“Hoe krijg ik er deel aan”* werd in de preek gemist. En in de Gereformeerde kerk had de verbondsleer van dr. Abraham Kuijper zijn verwoestende werk gedaan. Men was gearriveerd en persoonlijke oproep tot bekering en wedergeboorte werd bijna niet meer gehoord. Er was bij velen van Gods kinderen een roep om een dienaar die wel van de Heere geleerd, het volk mocht onderwijzen in de wegen des Heeren. De zorgen en vragen werden in de hervormde kerk doorgegeven aan het kerkbestuur, maar er was tegenstand en weinig begrip.

Door Gods Voorzienigheid had dominee N. de Jong in 1931 het beroep naar Rijnsburg aangenomen. Hoe kon hij spreken naar het hart van het volk, dat door genade deel had aan Christus en Zijn weldaden. Hij verklaarde op een

ouderling J. Jonker

beeldende manier de schriften en had ook een woord voor een onbekeerd mens. Het duurde niet lang of op zondag gingen er meerdere Katwijkers lopen naar Rijnsburg, waaronder veel van zijn zielevrienden. De heel ouderen onder ons hebben ze nog gekend: Jacob Jonker, Klaasje Zwaan, Willem Remmelzwaal, Aam de Jong, Geertje Haasnoot -van der Harst en nog vele anderen welke namen bij de Heere bekend zijn en die al juichen voor Zijn troon! Er werden weekdiensten gehouden in de gemeentenzaal (later het witte schooltje). De toeloop was dan groot en de Heere zegende het woord. Er was in 1932 ook al de

Gereformeerde gemeente opgericht. Daar had de Heere toch ook Zijn kinderen en dienstknechten? De vraag kan gesteld worden: Hadden ze zich niet aan kunnen sluiten bij dat kerkverband? Ik denk dat er toch wel een accentverschil lag in de prediking. De Heere heeft het zo bestuurd dat alle twee de kerkverbanden in Katwijk een plaats kregen. En de Heere heeft de prediking in beide kerken willen zegenen. Er werd een klein comité gevormd onder leiding van de latere ouderling A. de Vreugd. Diverse Chr. Ger predikanten gingen in weekdiensten voor. Die werden gehouden in de achterzaal van “Casa Cara” aan

de Tramstraat. Bekende predikanten gingen er voor: ds. N. de Jong, ds. J.A. Riekel, ds. K. Groen, ds. P van der Bijl, ds. J.G van Minnen etc.

Na verloop van tijd wilde men onder biddend opzien tot de Heere een Christelijk gereformeerde kerk institueren. Een negental gezinnen sloot zich hierbij aan. Deze stap werd in het geloof genomen . Op 14 maart 1944 kwamen een aantal mannenbroeders bij elkaar met het doel een gemeente te situeren. Zoals gezegd waren er 9 gezinnen. Bij elkaar 81 leden met de kinderen erbij. De vergadering werd geleid door ds. N . de Jong en 2 ouderlingen uit Rijnsburg. De samenstelling van de eerste kerkenraad was als volgt: de Ouderlingen J. Jonker en A. de Vreugd en de diakenen M. van der Boon en C. van den Oever.(zijn broer W. van den Oever was ouderling en zondagschoolmeester in de Ned. Herv kerk en bleef daar wel!)

Op 30 juni 1944 werd voor het eerst het Heilig avondmaal bediend door ds. N. de Jong. De tekst was Job 11 vers 13: Indien Gij u hart bereid hebt, zo breid u handen tot Hem uit. Wat mocht er daar iets geproefd worden van psalm 133: Ai ziet, Hoe goed , hoe lieflijk is het , dat zonen. Van hetzelfde huis, als broeders samenwonen. Op 14 augustus 1945 werd een tweetal gesteld: ds. N. de Jong en ds. P van der Bijl. Het was een verrassende uitslag. Maar Gods wegen zijn hoger dan onze wegen. Ds. van der Bijl werd gekozen en beroepen. Hij was nu de man naar Gods Raad. En de Heere boog het hart over om te komen. Er werd een pastorie gekocht aan de Zeeweg. Eerst nummer 72, maar in 1949 werd Zeeweg 76 gekocht(nu nog steeds bewoond!)

Op 2 april 1947 deed hij intrede in de gereformeerde kerk en werd bevestigd door ds. J.A. Riekel . De intrede tekst was uit Handelingen 10 vers 29: Daarom ben ik ook zonder tegenspreken gekomen, ontboden zijnde. Zo vraag ik dan, om wat reden gijlieden mij hebt ontboden! Ouderling Jonker liet toezingen psalm 105 vers 5 en het werd met ontroering gezongen: God zal Zijn Waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken. Etc.

De gemeente mocht groeien en het gebouw werd te klein om samen te komen. Er werd een bouwcommissie benoemd, maar helaas liep alles vast. De oplossing kwam van de naburige gemeente valkenburg. Daar werd de houten noodkerk van de Ned. Herv. kerk gekocht voor het bedrag van 8000 gulden. Na veel vergaderingen werd de noodkerk geplaatst waar nu de Duinoord ligt. Op 5 april 1950 werd het gebouw in gebruik genomen. Er konden 375 mensen in plaatsnemen. De Heere had ruimte gemaakt! Zo heeft de Heere in die tijd voor de gemeente gezorgd. En heeft Zijn dienstknecht hier mogen arbeiden. Nadat

hij een beroep kreeg van de gemeente Driebergen nam hij het aan. Op 9 mei 1952 nam hij afscheid van de gemeente uit Prediker 12: 13 en 14. Daarna diende ds. van der Bijl nog de gemeente Tholen en Leerdam. Na korte tijd sloot hij zich aan bij de Gereformeerde gemeente. Daar diende hij de gemeente Rhenen(1956), Barneveld(1958), Genemuiden(1962), Rotterdam-zuid(1965), Katwijk aan zee(1967) en Uddel(1971). Na zijn emeritaat werkte hij nog in Drachten.

Ds. van der Bijl had een eigen stijl. Zijn prediking was Schriftuurlijk-bevindelijk. Hij preekte de ellendekennis om in die weg plaats te maken voor de Heere Jezus in het hart. Zijn prediking was theologisch (bij God beginnen, God is het middelpunt) en Christo-centrisch. Ik citeer een gedeelte uit een preek over Hosea 2 waar het gaat over de weg die de Heere met doornen zal betuinen.

“ Waarmede is de Heere u al tegengekomen, die op u weg zijt? Wat al een roepstemmen heeft Hij u op u weg gezonden in ziekten, en beproevingen. Is u oog er al voor opengegaan?, dat de Heere dit alles deed om te werken aan u ziel? Om u tegen te komen in liefde? Om u tot uzelf te brengen, tot inkeer, tot wederkeer, tot bekering? De Heere laat u nog onder de beademing van Zijn Woord, terwijl Hij met anderen een vleinding maakte., die toch niet slechter waren als u. Heeft het u nog nooit nader bij de Heere gebracht? Bent u onder alles dezelfde gebleven? Wij wijzen u erop, om u enerzijds het rijke aanbod van genade voor te houden en anderzijds u hoge verantwoordelijkheid. Ik weet wel, dat er een daad van boven aan ons zal moeten gebeuren, zullen wij het opgeven voor God, zullen wij capituleren voor Zijn aangezicht. “

Na een arbeidzaam leven mocht hij op 2 april 1995 op 84 jarige leeftijd ingaan in de rust die daar overblijft voor het volk van God. Hij was de eerste predikant van onze gemeente en de Heere heeft zijn prediking rijk willen zegenen.

Ook nu aan het einde van het jaar 2023 mag de woordverkondiging nog doorgaan. De Heere heeft telkens weer aan onze gemeente een predikant gegeven. En wij, hebben we geluisterd naar al die preken? Heeft het vrucht gedragen?

Herdenk de trouw, aan ons voorheen betoond, psalm 74 vers 2

Bron : Ik weet waar gij woont . 100 jaar CGK Driebergen en s ' Heeren daden gedenken . 50 jaar CGK Katwijk aan zee.